

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Οικονομικών

Δημόσιο Χρέος & Δανεισμός

Ετήσια Ενημερωτική Έκδοση

2016

Υπουργείο Οικονομικών
Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους
Δημόσιο Χρέος & Δανεισμός 2016

Η ετήσια έκθεση βρίσκεται διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών
www.minfin.gr

Πληροφορίες:
Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους,
Ομήρου 8, Αθήνα

Τηλεφωνικό κέντρο: +30 210 3701800
E-mail: pdma@pdma.gr

Περιεχόμενα:

1. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	3
2. ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ 2016	7
3. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ	8
4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΡΕΟΥΣ	10
5. ΧΡΕΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.....	12

1. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Το πρώτο εξάμηνο του 2016 χαρακτηρίστηκε από έντονες διαπραγματεύσεις με τους εταίρους στο πλαίσιο της πρώτης αξιολόγησης της Νέας Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης, που καθυστέρησαν την ολοκλήρωσή της. Όπως συνέβη και το αντίστοιχο διάστημα του 2015, η χρηματοδότηση στο πλαίσιο του προγράμματος πάγωσε και οι υποχρεώσεις πληρωμών αντιμετωπίστηκαν μέσω αύξησης του βραχυπρόθεσμου δανεισμού διαθέσιμων πόρων από φορείς της γενικής κυβέρνησης, ενώ ταυτόχρονα παρατηρήθηκαν αναβολές πληρωμών προς τους προμηθευτές των φορέων της γενικής κυβέρνησης, οι οποίες οδήγησαν σε αύξηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών του Δημοσίου με αρνητικές συνέπειες στην οικονομική δραστηριότητα και την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των αγορών στην ελληνική οικονομία. Η αρνητική συγκυρία αποκλιμακώθηκε με την επίτευξη συμφωνίας όσον αφορά τη φορολογική και ασφαλιστική μεταρρύθμιση, η οποία οδήγησε σε θετική αξιολόγηση της εφαρμογής του προγράμματος το Μάιο του 2016, γεγονός που επέδρασε ευνοϊκά στο κλίμα εμπιστοσύνης και στις προοπτικές ανάκαμψης της οικονομίας. Η θετική αξιολόγηση συνοδεύθηκε από την έγκριση της δεύτερης δόσης του προγράμματος ύψους 10,3 δισ. ευρώ, εκ των οποίων εκταμιεύθηκαν τον Ιούνιο 7,5 δισ. ευρώ και τον Οκτώβριο 2,8 δισ. ευρώ. Από αυτά, τα 1,8 δισ. ευρώ και τα 1,7 δισ. ευρώ αντίστοιχα, αφορούσαν την αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Η επιτυχής ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης της Νέας Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης επηρέασε θετικά τη δημοσιονομική διαχείριση, καθώς και την πραγματική οικονομία. Ένα άμεσο όφελος ήταν η τόνωση της ρευστότητας του Δημοσίου μέσω της εκταμίευσης της δεύτερης δόσης, που διευκόλυνε την ταμειακή διαχείριση του Κράτους. Επιπλέον, η διοχέτευση ρευστότητας προς την πραγματική οικονομία μέσω της μείωσης του αποθέματος των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τους προμηθευτές της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι ενίσχυσε την οικονομική δραστηριότητα. Παράλληλα, η προσήλωση στις μεταρρυθμίσεις του προγράμματος και η επίτευξη των επιμέρους στόχων του συνέβαλαν στη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος απέναντι στις προοπτικές της ελληνικής οικονομίας. Ειδικότερα, η απόδοση του δεκαετούς ομολόγου του Ελληνικού Δημοσίου περιορίστηκε στο 7,2% (30.12.2016) από 9,1% στις αρχές Μαΐου του 2015. Επιπλέον, η έγκαιρη ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης θα ανοίξει το δρόμο για να ξεκινήσει η συζήτηση σχετικά για τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους. Η λήψη μέτρων προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ανάγκες για την εξυπηρέτησή του θα παραμένουν σε διατηρήσιμο επίπεδο, στο πλαίσιο και των σχετικών ανακοινώσεων του Συμβουλίου των Υπουργών Οικονομικών της ευρωζώνης (Eurogroup) στις 9

και 24 Μαΐου 2016 αναμένεται να ενισχύσει περαιτέρω την εμπιστοσύνη των αγορών στις προοπτικές ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και να συμβάλει στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων, τροφοδοτώντας την οικονομική μεγέθυνση. Παράλληλα, για τους ίδιους λόγους και προς την ίδια κατεύθυνση είναι δυνατόν να συμβάλει και η ένταξη των ελληνικών ομολόγων στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), που τελεί υπό την προϋπόθεση της απαρέγκλιτης εφαρμογής του προγράμματος και της ολοκλήρωσης της ανάλυσης της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους από την ΕΚΤ.

ΑΠΟΦΑΣΗ EUROGROUP 25ης ΜΑΪΟΥ 2016.

Σύμφωνα με την απόφαση του Eurogroup (25 Μαΐου 2016), για την εκάστοτε αξιολόγηση της βιωσιμότητας του ελληνικού δημόσιου χρέους, υιοθετήθηκε για πρώτη φορά με τον πλέον επίσημο τρόπο τόσο από τους ευρωπαϊκούς θεσμούς (ΕΕ, ΕΜΣ, ΕΚΤ) όσο και από το ΔΝΤ, ο δείκτης των εκάστοτε ετήσιων μεικτών χρηματοδοτικών αναγκών του ΕΔ (Gross Financing Needs – GFN) ως ποσοστό του ΑΕΠ (GFN/GDP ratio). Ο εν λόγω δείκτης λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο ρευστότητας και τους κινδύνους αγοράς που ενυπάρχουν στο υφιστάμενο χαρτοφυλάκιο χρέους και αποδίδει με μεγαλύτερη ακρίβεια, αναφορικά με το δημόσιο χρέος, τη σχετική θέση της χώρας τόσο στο σύνολο των χωρών της Ευρωζώνης όσο και αυτού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμβάλλοντας στη βελτίωση του δείκτη χρέους προς ΑΕΠ (Debt/GDP ratio). Ο αρχικός στόχος που έχει τεθεί είναι ο δείκτης των ετήσιων μεικτών χρηματοδοτικών αναγκών να μην υπερβαίνει το 15% του ΑΕΠ, για τα έτη έως τα τέλη της δεκαετίας 2030 – 2040, ποσοστό που είναι σημαντικά χαμηλότερο από τον αντίστοιχο μέσο όρο των χωρών της ευρωζώνης, ενώ μετέπειτα ο δείκτης δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 20% του ΑΕΠ, ποσοστό που ισοδυναμεί με αυτό του μέσου όρου των χωρών της ευρωζώνης. Η υιοθέτηση του εν λόγω δείκτη ως βασικό κριτήριο βιωσιμότητας του ελληνικού δημοσίου χρέους, από τους «θεσμούς» ικανοποιεί τις πάγιες επιδιώξεις και στόχους της διαχείρισης του δημοσίου χρέους, όπως αυτοί είχαν κατά καιρούς υποβληθεί, μετά την αναδιάρθρωση του PSI και τη διαδικασία επαναγοράς (debt buy back), εξαιτίας των οποίων το ελληνικό δημόσιο χρέος απέκτησε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που έχει σήμερα και τα οποία καθιστούν το λόγο χρέος προς ΑΕΠ ανεπαρκή δείκτη για την εξακρίβωση της βιωσιμότητάς του, δεδομένου ότι μέσω αυτού δεν λαμβάνεται υπόψη η νομική διαμόρφωση των απαιτήσεων που απορρέουν από αυτό αλλά και η αντικειμενική οργάνωσή τους, οι μεγάλες περιόδους χάριτος για το κεφάλαιο αλλά και για μεγάλο μέρος των τόκων, το χαμηλό πλέον κόστος εξυπηρέτησής του (επίπεδα κόστους AA+ εκδότη) καθώς και η εξαιρετικά μεγάλη διάρκεια ωρίμανσής του.

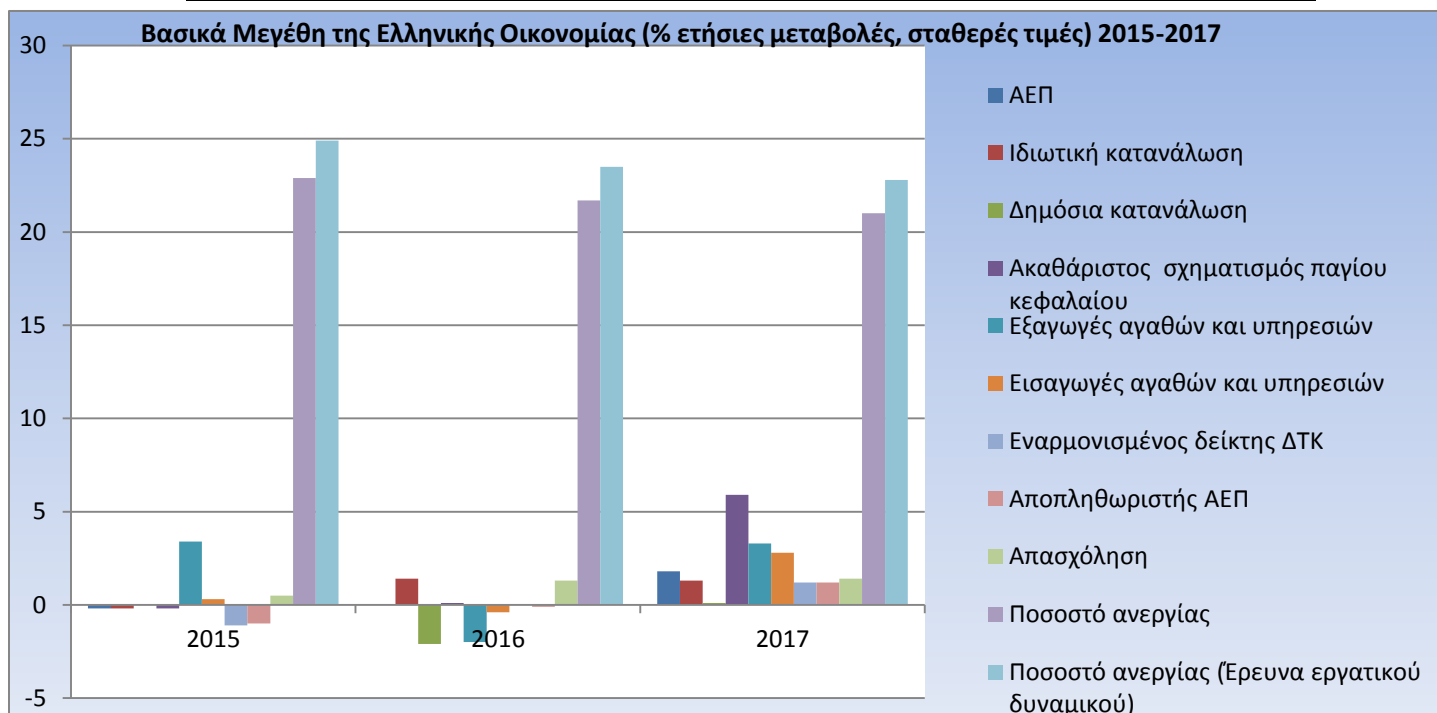
Περαιτέρω, η δέσμευση των χωρών της ευρωζώνης για λήψη όλων των απαραίτητων συμπληρωματικών μέτρων σε βραχυπρόθεσμο, μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα ώστε να προστατευτεί το χαρτοφυλάκιο του χρέους από τους κινδύνους των αγορών, καθώς και οι αντίστοιχες προτάσεις του ΔΝΤ προς την ίδια κατεύθυνση, εκφράζουν τη βούληση των πιστωτών για την αποτροπή οποιουδήποτε είδους πιστωτικού γεγονότος στο μέλλον, βάζοντας παράλληλα οριστικό τέλος στην όποια συζήτηση περί GREXIT. Έχει ήδη χαραχθεί ο οδικός χάρτης για τη διαδικασία περαιτέρω ελάφρυνσης του ελληνικού δημοσίου χρέους, και δη αυτού που κατέχει ο «επίσημος» τομέας, ώστε να καταστεί περαιτέρω βιώσιμο και εξυπηρετήσιμο. Η διαδικασία αυτή θα είναι σταδιακή, προσβλέποντας στην αποκατάσταση του αξιόχρεου του ελληνικού δημοσίου που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την έξοδο στις διεθνείς κεφαλαιαγορές, μαζί με τη συμμετοχή των ελληνικών κρατικών χρεογράφων στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης.

Η τρέχουσα εικόνα της αγοράς επιτοκίων στην Ευρωζώνη και η σύγκριση με τα προηγούμενα τρία έτη συνοψίζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ				
	30/12/2016	31/12/2015	31/12/2014	31/12/2013
ECB repo rate	0,00%	0,05%	0,05%	0,25%
Euribor 6 μηνών	-0,22%	-0,04%	0,17%	0,39%
Euribor 12μηνών	-0,08%	0,06%	0,32%	0,55%
10ετές Euro IRS	0,66%	1,00%	0,81%	2,15%
30ετές Euro IRS	1,23%	1,62%	1,46%	2,74%
10y IRS - 6m Euribor	0,88%	1,04%	0,64%	1,76%
30y IRS - 10y IRS	0,57%	0,62%	0,65%	0,59%
ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ				
10ετής Break Even Inflation	1,47%	1,28%	1,15%	1,75%
30ετής Break Even Inflation	1,94%	1,75%	1,79%	2,16%
HICP ex tob (YoY)	1,10%	0,20%	-0,20%	0,80%
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ				
10ετές "πραγματικό" επιτόκιο ευρώ	-0,81%	-0,28%	-0,34%	0,40%
30ετές "πραγματικό" επιτόκιο ευρώ	-0,71%	-0,13%	-0,33%	0,58%

Βασικά μεγέθη της Ελληνικής οικονομίας (% ετήσιες μεταβολές ,σταθερές τιμές)

	2015	2016	2017
ΑΕΠ	-0,2	0,0	1,8
Ιδιωτική κατανάλωση	-0,2	1,4	1,3
Δημόσια κατανάλωση	0,0	-2,1	0,1
Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	-0,2	0,1	5,9
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	3,4	-2,0	3,3
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	0,3	-0,4	2,8
Εναρμονισμένος δείκτης ΔΤΚ	-1,1	0,0	1,2
Αποπληθωριστής ΑΕΠ	-1,0	-0,1	1,2
Απασχόληση	0,5	1,3	1,4
Ποσοστό ανεργίας	22,9	21,7	21,0
Ποσοστό ανεργίας (Έρευνα εργατικού δυναμικού)	24,9	23,5	22,8

2. ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ 2016

Κατά το 2016 συνεχίστηκε η αξιοποίηση και η βέλτιστη διαχείριση των ταμειακών διαθεσίμων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, μέσω εφαρμογής προγράμματος πράξεων διαχείρισης ταμειακής ρευστότητας υπό τη μορφή συμφωνιών επαναγοράς (repo agreements), τις οποίες συνάπτει ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ) με την Τράπεζα της Ελλάδος. Με το πρόγραμμα αυτό αξιοποιείται πλέον το 75% περίπου του συνόλου των ταμειακών διαθεσίμων των εν λόγω φορέων με πολύ αποτελεσματικό τρόπο, παρέχοντάς τους ανταγωνιστικές υψηλές αποδόσεις, επ' ωφελεία τους, διασφαλίζοντας αντίστοιχο όφελος ως προς το δημοσιονομικό αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης, με σωρευτικά θετικές επιπτώσεις για τη βιωσιμότητα του δημοσίου χρέους.

Οι εκδόσεις χρέους κατά τη διάρκεια του έτους ανήλθαν σε **€ 36.921** εκ. και αποτελούνται από:

- Τα μακροπρόθεσμα δάνεια του Μηχανισμού Στήριξης European Stability Mechanism(ESM) εντός του έτους ανήλθαν σε **€10.300** εκ. με μεσοσταθμικό κόστος 0,89%.
- Από Ευρωπαϊκή τράπεζα επενδύσεων **€368** εκ. με μεσοσταθμικό κόστος 1,92%
- Αναχρηματοδότηση βραχυχρόνιου χρέους εντόκων γραμματίων του 2015 ύψους €14.881 εκ. Οι νέες εκδόσεις εντόκων γραμματίων 13 και 26 εβδομάδων ανήλθαν σε €40.998 εκ. με μεσοσταθμικό κόστος δανεισμού 2,82% ενώ οι λήξεις εντόκων εντός του έτους ήταν €40.989 εκ. Διατηρώντας το stock των εντόκων γραμματίων για το 2016 στα **€14.890** εκ.
- Αναχρηματοδότηση βραχυχρόνιου χρέους REPO €10.000 εκ. του 2015 και σύναψη νέων συμφωνιών repo, με αποτέλεσμα την αύξηση, κατά €1.363 εκ. το 2016 ανεβάζοντας το χρέος από συμφωνίες repo συνολικά στο τέλος του 2016 στα **€11.363** εκ.

Η μεσοσταθμική διάρκεια του νέου δανεισμού για το 2016 διαμορφώθηκε στα **13,1** έτη ενώ το μεσοσταθμικό κόστος του νέου δανεισμού– εκτός των συμφωνιών REPO - διαμορφώθηκε σε **2,03%** .

3. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ

Οι διαχειριστικές πράξεις μέσω παραγώγων κατά την διάρκεια του 2016, είχαν ως κύριο στόχο την ακύρωση υφιστάμενων διαχειριστικών πράξεων οι οποίες δεν εντάσσονται πλέον στην διαχειριστική πολιτική του ΟΔΔΗΧ, λόγω έλλειψης των αρχικών τους υποχρεώσεων μετά το PSI. Ειδικότερα:

1. Η πρώτη πράξη ήταν ανταλλαγή υποχρεώσεων επιτοκίων Interest Rate Swap (IRS) λήξεως Μάρτιος 2019, με το ΕΔ να εισπράττει σταθερό κουπόνι και να πληρώνει κυμαινόμενο. Η εν λόγω συναλλαγή είχε θετική αξία η οποία και ακυρώθηκε ολικά στις 22/1/16. Η δεύτερη ήταν τύπου CMS Steeper με λήξεως Μάιος 2027 με το ΕΔ να εισπράττει σταθερό κουπόνι και να πληρώνει κυμαινόμενο. Η εν λόγω συναλλαγή είχε αρνητική αξία.

Οι συναλλαγές αυτές έγιναν χωρίς καταβολή transaction costs από το ΕΔ. Δεδομένου επίσης ότι οι εν λόγω συναλλαγές, μετά το PSI, αποτελούσαν «ανοικτές» θέσεις του ΕΔ, η μερική ακύρωσή τους αντιστάθμισε, μερικώς, υφιστάμενους κινδύνους του χαρτοφυλακίου δημοσίου χρέους.

2. Στις 19 Μαΐου 2016 ακυρώθηκε swap το οποίο είχε γίνει σε δομημένο ομόλογο που είχε εκδώσει το Ελληνικό Δημόσιο τον Ιούνιο του 2006 και έληγε τον Ιούνιο του 2026. Το ΕΔ, δυνάμει του προαναφερόμενου ομολόγου, κατέβαλε τα πρώτα πέντε χρόνια σταθερό επιτόκιο ενώ για τα υπόλοιπα χρόνια μέχρι τη λήξη του, κυμαινόμενο. Αυτό ήταν το πρώτο σκέλος του swap. Η Ελληνική Δημοκρατία μέσω του δεύτερου σκέλους του swap πλήρωνε κυμαινόμενο επιτόκιο. Με το Ελληνικό PSI, που έλαβε χώρα το 2012, το εν λόγω ομόλογο ανταλλάχτηκε, ακυρώθηκε και διεγράφη από το χαρτοφυλάκιο δημοσίου χρέους και η θέση του swap έμεινε χωρίς τον αρχικό διαχειριστικό στόχο της αντιστάθμισης κινδύνου των επιτοκίων, με αποτέλεσμα να έχει μετατραπεί σε ανοικτή θέση (position) με οιονεί απεριόριστο κίνδυνο για το ΕΔ.

Με την πάροδο του χρόνου και των μεταβλητών επιτοκίων της διατραπεζικής αγοράς, το προαναφερόμενο swap έφτασε να έχει θετική αξία για το Ελληνικό Δημόσιο. Με βάση τα παραπάνω ο ΟΔΔΗΧ αποφάσισε να «κλειδώσει» την θετική αξία χωρίς όμως να εισπράξει εφάπαξ το ανωτέρω ποσό, αλλά να την εισπράξει σταδιακά υπό τη μορφή ενός annuity με την δημιουργία ενός νέου swap κυμαινόμενων επιτοκίων με την ίδια εναπομένουσα χρονική διάρκεια. Η επιλογή αυτή έγινε προκειμένου, το συνολικό χαρτοφυλάκιο παραγώγων να

παραμένει σταθερό ως προς την αποτίμησή του με όρους τρέχουσας αξίας και να μην αυξηθεί ο αναλαμβανόμενος από την τράπεζα πιστωτικός κίνδυνος του ΕΔ (credit exposure), γεγονός που με τη σειρά του θα οδηγούσε σε μεγάλη αύξηση του κόστους συναλλαγών με το ΕΔ.

3. Εκχώρηση συμφωνίας ανταλλαγής νομίσματος - επιτοκίου (cross currency interest swap - CIRS) αρχικού ποσού 500 εκατ. δολαρίων, με ημερομηνία έναρξης ανταλλαγής ροών τον Δεκέμβριο 2018 και λήξεως Ιούνιο 2024 που είχε συναφθεί τον Ιούνιο 2014. Η πράξη είχε συναφθεί ως αντιστάθμιση του συναλλαγματικού κινδύνου που προέκυπτε από δανειακή δόση που είχε εκταμιευθεί από το ΔΝΤ, στο πλαίσιο του δευτέρου μνημονίου. Η αξία του προαναφερόμενου Cross Currency Swap (CCS), στο τέλος του Νοέμβριου 2016, ήταν θετική για το ΕΔ κατά περίπου 83 εκατ. ευρώ, εξαιτίας της πτώσης του ευρώ έναντι του δολαρίου. Με την σύμφωνη γνώμη του ΟΔΔΗΧ, έλαβε χώρα συμφωνία εκχώρησης του εν λόγω CCS μεταξύ δύο αντισυμβαλλομένων τραπεζών, οι οποίες, με την πράξη τους αυτή, βελτίωναν την τελική τους θέση ως προς τον αναλαμβανόμενο πιστωτικό κίνδυνο. Η εν λόγω εκχώρηση ήταν ουδέτερη αναφορικά με τη σύνθεση του χαρτοφυλακίου παραγώγων του ΕΔ.

4. Στις 4 Νοεμβρίου 2016 ο ΟΔΔΗΧ προέβη σε δύο διαχειριστικές πράξεις. Η πρώτη αφορούσε πρόωρη λήξη υφιστάμενης διαχειριστικής πράξης ανταλλαγής υποχρεώσεων κυμαινόμενου με σταθερού επιτοκίων και συγκεκριμένα ενός IRS έναρξης Ιουνίου 1999, εικοσαετούς διάρκειας, λήξεως 2019. Μέσω αυτής το ΕΔ κατέβαλε κυμαινόμενο επιτόκιο και ελάμβανε το 90,5% του εκάστοτε 10ετούς swap rate. Το παράγωγο αυτό προϊόν είχε θετική αξία για το ΕΔ και αποφασίστηκε η πρόωρη λήξη του και η θετική του αξία να εισπραχτεί μέσω ενός annuity είκοσι ροών. Επιπλέον, ο ΟΔΔΗΧ, στο πλαίσιο διαχείρισης του επιτοκιακού κινδύνου του χαρτοφυλακίου χρέους, προέβη σε μια δεύτερη διαχειριστική πράξη, 10-ετούς διάρκειας, «κλειδώματος» σταθερού επιτοκίου, αντισταθμίζοντας παράλληλα τον επιτοκιακό κίνδυνο επί αντίστοιχων υφιστάμενων υποχρεώσεων μεταβλητού επιτοκίου.

Συμπερασματικά:

Από το σύνολο των προαναφερομένων πράξεων προέκυψαν τα ακόλουθα αποτελέσματα:

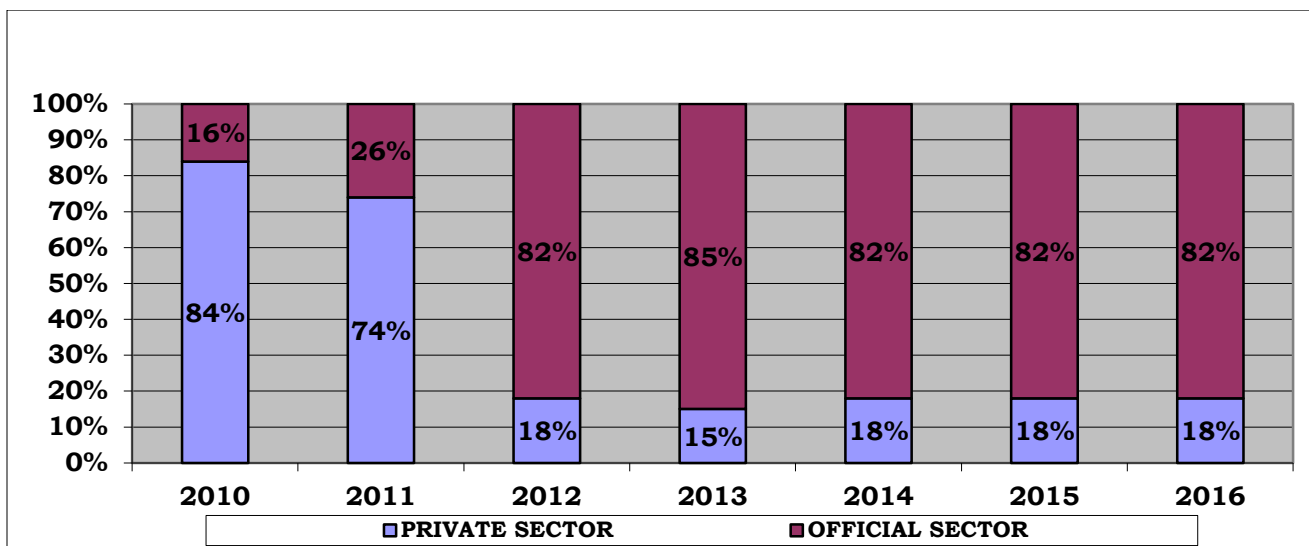
- Διασφαλίστηκε για το ΕΔ όφελος συνολικού ύψους €42 εκ. περίπου.
- Μειώθηκε κατά 0,5%, η συμμετοχή των υποχρεώσεων κυμαινόμενου επιτοκίου στο σύνολο του χαρτοφυλακίου δημοσίου χρέους, μειώνοντας αντίστοιχα και τον επιτοκιακό κίνδυνο.

4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΡΕΟΥΣ

Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει με πλήρη ανάλυση την μεταβολή του χρέους κεντρικής διοίκησης από το έτος 2015 στο 2016.

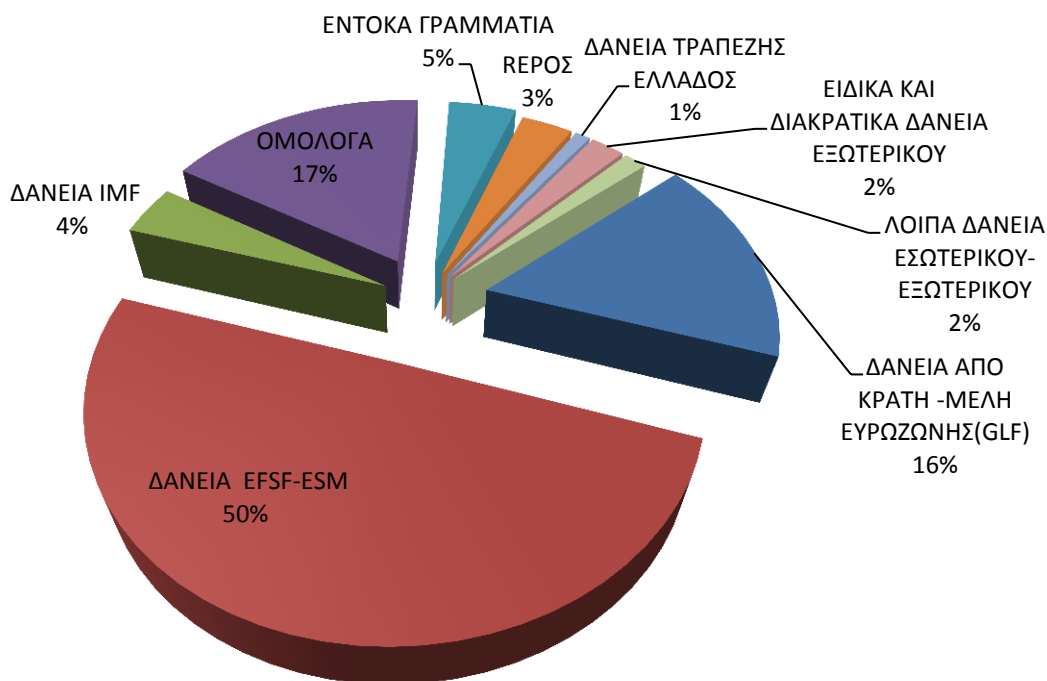
(ποσά σε εκ. €)	Υπόλοιπο 31/12/2015	Καθαρός Δανεισμός 2016	Μικτός Δανεισμός 2016	Χρεολύσια 2016	Συναλλαγματικές διαφορές	Λοιπά	Υπόλοιπο 31/12/2016
Σύνολα	321.332,16	5.080,25	543.903,61	538.823,36	-60,42	6,15	326.358,14
Ανάλυση κατά κατηγορία χρέους αρχική διάρκεια και πηγή δανεισμού							
Διαπραγματεύσιμοι Τίτλοι	74.698,81	-3.123,41	40.998,35	44.121,76	25,60	6,15	71.607,15
Βραχυπρόθεσμοι Τίτλοι	14.880,03	9,53	40.998,35	40.988,82	0,00	0,00	14.889,56
Έντοκα Γραμμάτια Ε.Δ.	14.880,03	9,53	40.998,35	40.988,82	0,00	0,00	14.889,56
Μακροπρόθεσμοι Τίτλοι	59.818,78	-3.132,94	0,00	3.132,94	25,60	6,15	56.717,59
που εκδόθηκαν στο εσωτερικό	57.112,39	-2.759,12	0,00	2.759,12	0,00	0,74	54.354,01
που εκδόθηκαν στο εξωτερικό	2.706,39	-373,82	0,00	373,82	25,60	5,41	2.363,58
Δάνεια	246.633,35	8.203,66	502.905,26	494.701,60	-86,02	0,00	254.750,99
Βραχυπρόθεσμα Δάνεια	10.000,61	1.362,14	491.684,16	490.322,02	0,00	0,00	11.362,75
Μακροπρόθεσμα Δάνεια	236.632,74	6.841,52	11.221,10	4.379,58	-86,02	0,00	243.388,24
Εσωτερικού	3.901,29	-394,15	238,10	632,25	1,77	0,00	3.508,91
Τράπεζα της Ελλάδος	3.791,79	-472,28	0,00	472,28	1,77	0,00	3.321,28
Λοιπά Δάνεια Εσωτερικού	109,50	78,13	238,10	159,97	0,00	0,00	187,63
Εξωτερικού	232.731,45	7.235,67	10.983,00	3.747,33	-87,79	0,00	239.879,33
Δάνεια Μηχ.Στήριξης (EFSF/ESM/IMF)	220.431,19	7.317,95	10.300,00	2.982,05	-88,65	0,00	227.660,49
Λοιπά Δάνεια Εξωτερικού	12.300,26	-82,28	683,00	765,28	0,86	0,00	12.218,84
Ανάλυση χρέους κατά νόμισμα	321.332,16	5.080,25	543.903,61	538.823,36	-60,42	6,15	326.358,14
Χρέος σε εγχώριο νόμισμα €	310.174,28	6.239,60	543.903,61	537.664,01	0,00	6,15	316.420,03
Διαπραγματεύσιμοι Τίτλοι	74.395,93	-3.116,63	40.998,35	44.114,98	0,00	6,15	71.285,45
Δάνεια	235.778,35	9.356,23	502.905,26	493.549,03	0,00	0,00	245.134,58
Χρέος σε ξένο νόμισμα	11.157,88	-1.159,35	0,00	1.159,35	-60,42	0,00	9.938,11
Διαπραγματεύσιμοι Τίτλοι	302,88	-6,78	0,00	6,78	25,60	0,00	321,70
Δάνεια	10.855,00	-1.152,57	0,00	1.152,57	-86,02	0,00	9.616,41

Η διάρθρωση του Δημοσίου χρέους ανά κατηγορία πιστωτών όπως είχε διαμορφωθεί στο τέλος του 2016 αποτυπώνεται στο παρακάτω γράφημα:

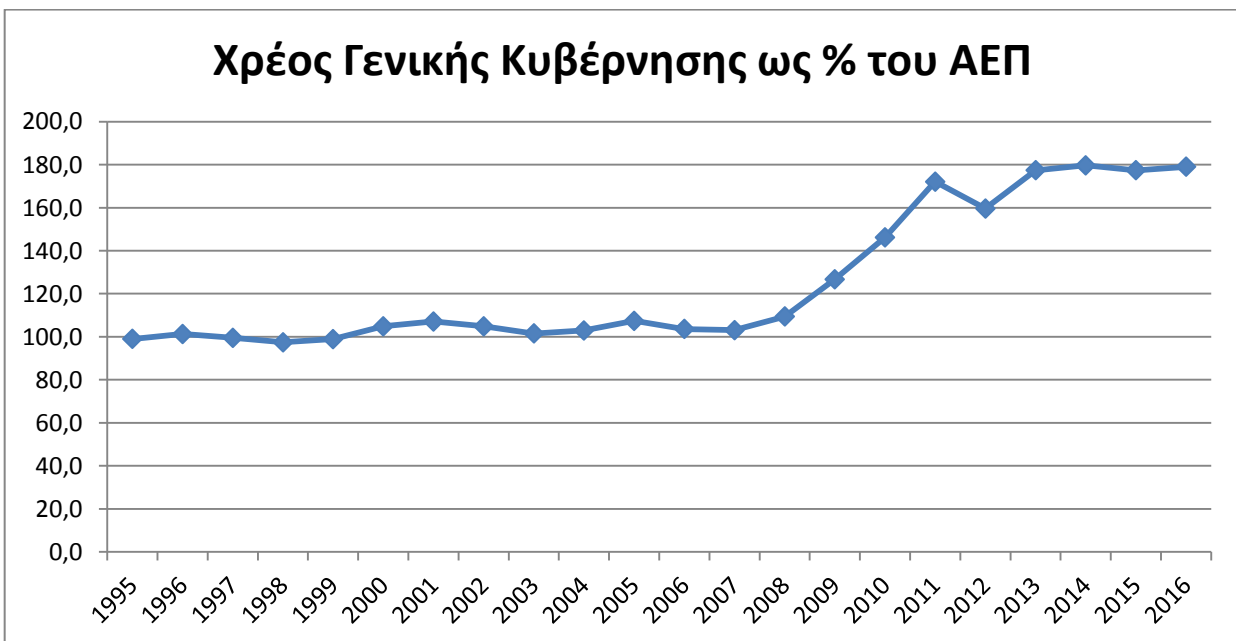
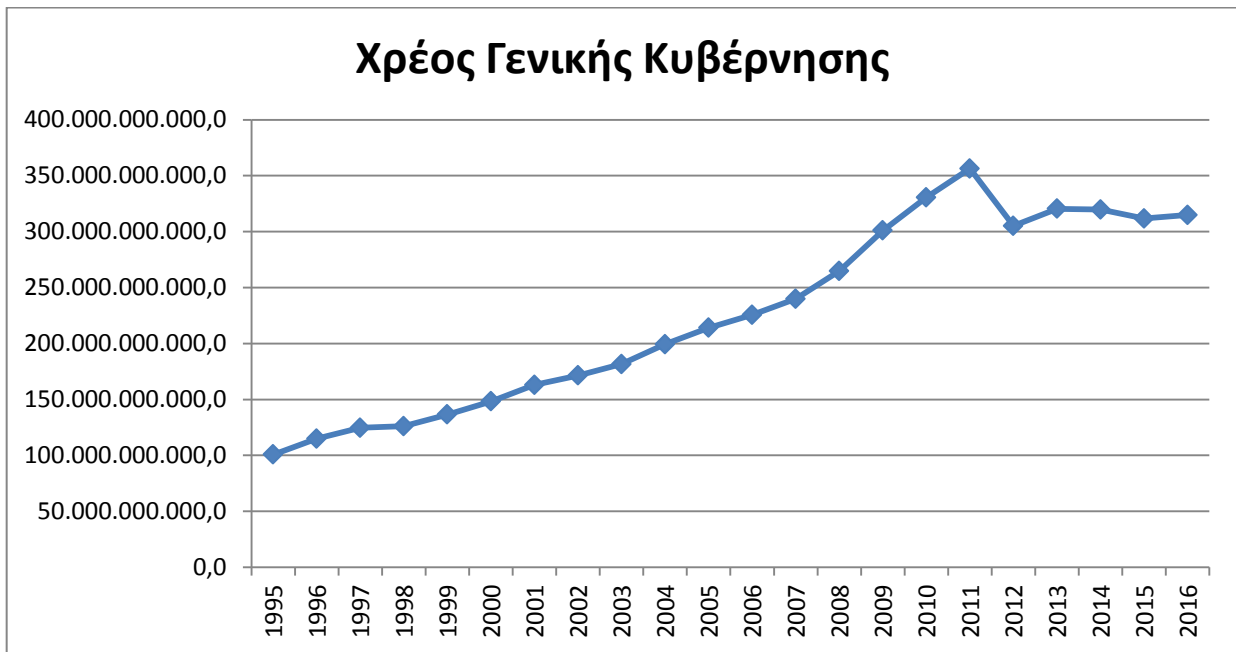
Την 31/12/2016 η εικόνα του χρέους της Κεντρικής Διοίκησης ανά δανειστή παρουσιάζει την ακόλουθη κατανομή:

Χρέος Κεντρικής Διοίκησης ανά Δανειστή στις 31-12-16

5. ΧΡΕΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Η ιστορική εξέλιξη του χρέους Γενικής Κυβέρνησης αποτυπώνεται στα παρακάτω γραφήματα:

Αναλυτικές πληροφορίες και στοιχεία που περιλαμβάνουν και τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης, βρίσκονται διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Eurostat και της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤ.Α) στους παρακάτω συνδέσμους:

<http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tsdde410&plugin=1%22>

<http://www.statistics.gr/el/european-statistics-tables>

Η ανάλυση του χρέους γενικής κυβέρνησης για το έτος 2016 απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα. Τα στοιχεία αυτά είναι επίσημα και ανακοινώνονται από την Ελληνική και Ευρωπαϊκή στατιστική αρχή το τελευταίο δεκαήμερο του Απρίλη κάθε έτους.

Έτος 2016 (Ποσά σε εκ. €)	Κράτος (S1311.1)	ΔΕΚΟ & Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου (S1311.2)	Ενδοκυβερνητικό Χρέος ΚΚ (S1311.1&2)	Κεντρική Κυβέρνηση (S1311)	Ο.Τ.Α (S1313)	Ο.Κ.Α. (S1314)	Ενδοκυβερνητικό Χρέος ΓΚ	Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (S13)
Κέρματα & Καταθέσεις Παθητικού (AF2)	1.793	4.819	-380	6.232			-271	5.961
Βραχυπρόθεσμοι Τίτλοι (AF331)	14.890		-2.300	12.590			-2.456	10.134
Μακροπρόθεσμοι Τίτλοι (AF332)	56.619	3.202	-6.377	53.444			-6.414	47.030
Βραχυπρόθεσμα Δάνεια (AF41)	11.363	49	-7.631	3.781	28	0	-3.503	306
Μακροπρόθεσμα Δάνεια (AF42)	247.564	3.255	-45	250.774	1.455	142	-905	251.466
Σύνολα	332.229	11.325	-16.733	326.821	1.483	142	-13.549	314.897

Ο παραπάνω πίνακας περιλαμβάνει:

Στήλη 1 (Κράτος): Το χρέος της κεντρικής διοίκησης όπως απεικονίζεται στον πίνακα της ενότητας (4) μαζί με τις προσαρμογές που έχουν γίνει στα πλαίσια της συμμόρφωσης με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών 2010(ESA10). Οι προσαρμογές αυτές αναλύονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Προσαρμογές ESA10 (Ποσά σε εκ. €)	Έτος 2016
Κέρματα σε κυκλοφορία	799
Καταθέσεις Παθητικού	263
Λογαριασμός Αποθεματικού Δ.Ν.Τ. (Reserve Trance Position)	731
Χρέος από συνεχόμενες καταπτώσεις εγγυήσεων	326
Συμβάσεις Παραχωρήσεων & Σ.Δ.Ι.Τ.	1.843
Δάνεια ΕΛΕΓΕΠ	1.920
Ομόλογα Ε.Δ. στην κατοχή του κράτους	-11
Σύνολο Προσαρμογών	5.871

Στήλη 2 (ΔΕΚΟ & ΝΠΔ): Το χρέος των Δημοσίων Επιχειρήσεων Κοινής Ωφέλειας και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου (Λοιποί φορείς κεντρικής κυβέρνησης).

Στήλη 3 (Ενδοκυβερνητικό Χρέος ΚΚ): Τις υποχρεώσεις σε τίτλους και δάνεια των φορέων που ανήκουν στην κεντρική κυβέρνηση προς το κράτος.

Στήλη 4 (Κεντρική Κυβέρνηση): Το σύνολο του χρέους την κεντρικής κυβέρνησης σύμφωνα με τον ορισμό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών 2010.

Στήλη 5 (Ο.Τ.Α.): Το χρέος των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Στήλη 6 (Ο.Κ.Α.): Το χρέος των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης.

Στήλη 7 (Ενδοκυβερνητικό Χρέος ΓΚ): Τις υποχρεώσεις σε τίτλους και δάνεια των φορέων που ανήκουν στη γενική κυβέρνηση προς το κράτος.

Στήλη 8 (Χρέος Γενικής Κυβέρνησης): Το σύνολο του χρέους την γενικής κυβέρνησης σύμφωνα με τον ορισμό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών 2010.